

ELOFIZETÉS

ARAD ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre — — — 240 Lei
 Fél évre — — — 180 Lei
 Egy negyed évre — 60 Lei
 Egy hétre — — — 20 Lei

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Vezetőség palotájában.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevardul Regala Ferdinand I.
 (József tércsög-ut) 22. szám.

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

© © Szerkesztő: STAUBER JOZSEF. © ©

Kedd, szeptember 26

Mai számunk főbb közleményei:

Szenzációs leleplezés az olaszok közötti politikájáról.

Füvészkországot béketárgyalásra hívták.

Az oroszok mozgósítottak.

Apa és fiú halála.

Az áthelyezett piac első napja.

-----

vállalatok azt a közvetítő ajánlatot teszik a kormánynak, hogy egyezzen bele a román felírás párhuzamos használatába.

Constantinescu miniszter a megyében.

(A földosztás ünnepélyes megkezdése.)

Az eddigi programtól eltérően egyedül Constantinescu földművelésügyi miniszter vesz részt az aradmegyei földosztások ünnepélyes megnyitására. Voitoianu belügyminiszter és Mosolu tábornok közlekedésügyi miniszter nem kísérik el a földművelésügyi minisztert. Marcus Mihály dr. prefektus és Beles Jenő dr. alispán ma délután fél háromkor a Dácia-kávéház elől autóval indultak el Chisineura (Kisjenőre), a hová este 7 órakor érkeznek meg Constantinescu földművelésügyi miniszter. Oradeamareről (Nagyváradról). A prefektus társaságában ma délután dr. Ursu János táblabíró, Popescu Haralamb sziguranca főnök, Tonulescu radnai és Vasile Stefan siriai (világosi) képviselők Givulescu szenátor és még többen utaztak ki autóval Kisjenőre. Reggel fél hatkor különvonat indul az aradi állomásról, amely az érdeklődőket kiszállítja a földosztási ünnepséghez, amely fél kilenckor veszi kezdetét Kisjenőn. A külön vonat tíz órakor indul vissza Aradra. Délután 2 órakor a Fehér Kereszt étter-

Uj támadás Erdély ipara ellen.

(A CFR. elrekvirálhatja az iparvállalatokat.)

A részvénytársaságok megalkulására és a tőke emelésére, valamint az erdélyi cégek bejegyzésére vonatkozó miniszteri rendeletek után egy csöppet sem lep meg bennünket az az újabb rendelet amely kimondja, hogyha a CFR. érdekei nagy kívánják, bármilyen erdélyi iparvállalat lerekvirálható. A miniszteri rendelet első gyakorlati alkalmazása az aradi, Astra-műveknél történt meg, amelyet a munkások elégedettségére való hivatkozással militarizáltak és rekviráltak.

Az erdélyi nagyiparosok képviselői, a Gyáriparosok — és a Munkaadók — Szövetsége e hó 27-re Bucurestibe gyűlést hívtak össze, amelyben a regátbéli szövetségekkel együtt le fogják tárgyalni a sérelmeket és tiltakozni fognak, hogy a csatolt területeken a kormányrendeletek útján kifejtett gazdasági destrukció ellen. A

szövetségek részletes memorandumba foglalják a tiltakozást, a melyet küldöttéleg terjesztettek a kormány elé.

Különben az érdekelte vállalatok tehát azok, amelyek valamiféle szerződési viszonyban vannak a CFR-rel, egymás között is le fogják tárgyalni a kérdést és amennyiben a kormány nem vonja vissza a magántulajdon elvét súlyosan sértő rendeletet, úgy fel akarnak bontani minden szerződési viszonyt az állammal. Azonkívül a bucarestii gyűlésen jut dülőre az erdélyi kereskedelmi és ipari vállalatoknak a kormány védjegy rendeletével szemben való állásfoglalása s. Ugyanis a kormány elrendelte jan. 1-i határidővel, hogy a csatolt területek összes vállalatai eddigi német, magyar stb. felírású védjegyeiket román védjeggyel cserélik fel. A

LIPCSEI LEVÉL.

A motettek.

(Egyházi hangverseny az orvoskongresszuson.)

A sejtalmes középkor szenvedélye zsong ide hozzánk a Thomas-templom gótikus csendjében. A lélek hevültségének misztikus kifejezése, mint halk, bánatos elzokogás, mint behizelgő, lágy hullám szövi át lassan éntünket és a földi rögéből magasabb szférákba ragad. Künn hallani véljük a harminc éves háboru dúló orkánját, felcsattan a profán madrigál, benn a magas csucsívek áhítatában, hol tiszta, nyugodt hangzatok találkoznak — fakadozik, gyönyörű virága nyílik az édes renaissance fide dallamának. A renaissance! — a Rómában délien érzi, a Veronában olaszosan szenvedélyes, a Lipcsében északosan, bájosan puritán megújulás, amely lerázza magáról a régi szokások merev fessességét, az szól most hozzánk a közönségtől férfiak polifon éneklés-

sébből. A hagyományok iránti kegyelet és egy regényesen rajongó mesteri kéz emeli, szuggerálja az énekeseket fenséges magasságokba. Straube professzor, a Thomas-templom kántánitója és kántorkarmestere, a mint pálcá nélküli intésével a szöveget átérezte, amint aláfesti az egymásba fonódó szölamokat, valósággal áthirdalja az iszonyu irt, a melyet 500 esztendő elvonuló rettenetes akkordjai tátongatnak közöttünk és a rajongó szelid harmóniák: a motettek között. Most valósággal bennük élünk, varázsos nyomásuk tart fogva bennünket, elveszett reak nézve e pillanatban a fejlődő folytatás: Beethoven, Wagner, Strausz és csak egy létezik: Palestrina, az ihlet, a lángész, a nyugodt, búbajos, méltóságos, hatalmas dalok.

Gyötrődő zsongás, a világosságnak való neki feszülés, a természet kételkedő kutatása az össze tevői annak a helyzetnek, amelyből ide kerültünk ebbe a monar-

mentális épületbe, a hisztórikus Thomas templom esthajnali homályába. Az énekarban az emberi hang finomsági és színlehetőségei úgy pompáznak, akárcsak egy mesteri ritmusu, hatalmas átfigóju zenekarban. És mintha a szürküléses félhomályban a szélén állanánk egy hatalmas hullámmáznak, halljuk a hömpölygő áradat felett az ur szavait: vox domini super aquas multas... Az elképzelt földöntúli szépség, a tulvilág visszfénye simogatja a lelkünket és az élet küzkdésétől lázas homlokunkat megéri a hűvös szellője az örökkévalóság oceanjának.

A Palestrina stílus a motettek előadásában sehol nincsen oly biztos kezébe letéve, mint épen Lipcsében, még a sixtusi kápolna körusából sem élednek fel a dór és phryg hangnemek oly tökéletesen ünnepélyesen, ideális interpretációba. A motettek meghallgatásánál megérezzük itt azt a nagy hozzáértést, amikor a belenevelt öntudatos énekesek és a hajmeresztő

mében díszbéd lesz a miniszter tiszteletére és délután 5 órakor Odvos községben kezdődik meg a földosztás ünnepies megnyitása.

Irodalom, művészet

Haladás a Kultur-palotában.

Szép ünnepség volt szombaton délután a Kulturpalota nagytermében. Az évek óta hajlékot kereső Haladás kitartó küzdelmének jutalmaként végre méltó helyen folytathatja általános kedvelt előadásait. A szombati ünnepi műsort Nagy-Zoltán nyitotta meg, aki beszédében ama hitének adott kifejezést, hogy itt a kultúra e szép templomában imádságos hangulatban kell a közönség elé lépnie, a melynek tagjait, mint örfudatos munkatársakat üdvözli és mindenként felhív az együttműködésre. Az ügyvezetői heti jelentés után Galletta Ferenc, a szintársulat kiváló bonvivantja lépett a csarnokot zsufo-lásig megtöltött közönség elé s kapott dalaiért, ismétléseiért olyan zugótapait, amilyet csak lelkesedni igazán tudó közönség adhat egy kedvelt művészenek. A zajos elismerésben méltó osztályrésze van Gellért Pál karmesternek is, aki a kíséretet látta el kifogástalanul. Bájos és őszinte volt Harmath Mária szavai, aki mint a szintársulat drámai művésznője sok reménnyel és meleg sikerrel mutatkozott be a Kulturpalota Haladás-közönsége előtt. Ezután Lejtényi Sándor tanár tartotta meg előadását. A népszerű professzor mindig értékes és maradandó eszméket nyújt az érdeklődő lelkeknek. Zárószámként Nagy Zoltán szavalt el teljes átérzéssel Kiss József felséges „Jehova“-ját, amelyvel az első kulturpalotai előadás fényolckor véget ért.

* Hoffmann Magda ma tartja a Kulturpalotában hegedűhangversenyét. Kezdeté este fél 9 órakor.

legfőbb műnianszokat megérző karmester felett ott lebeg az ötszáz éves tradíció. A Palestrina kultusz ez áhitatos Veszta lángját csak a Breitkopf és Härtel lipcsei zeneműkiadó cég szolgálta ilyen lojalisan és megkapó módon, amikor egy nagyszerű gesztussal harmincnégy hatalmas folio diszkótetben jelentette meg a nagy költő műveit, melyekben több mint kétszáz négy egészen tizenkét szólamu motett foglaltatik, valóságos gyöngyei Palestrina alkotó művészetének.

A motetteket előadó lipcsei kántorság mindig varázsos volt, de amióta a legnagyobb fény övezte „Thomas Kantor“ Bach János Sebestyén kezébe került a tisztség, azóta a legnagyobb decórum. Palestrina és tanítványai Natio stb. után az ő motettjei a legfényesebb szépségűek. A vocalitas diadalmaskodásának renaissance a motettek, egyenletes és folytonos fenséges hullámtásuk, egyéniségünk kelkes részét, a mindennapi élet érzelmeitől és vágyaitól elszakítja és bennük a monumentális szépség akropoliszi bája árjadosz.

Dr. Werner Sándor.

Az oroszok mozgósítottak

(Felvonulás a határokra. — Konstantinápolyban a helyzet komoly.)

LONDON. A Daily Telegraph jelenti Konstantinápolyból, hogy két orosz hadosztály érkezett Batumba, amelyeket egy erős orosz sereg elővédjének tekihtenek. Ennek a két hadosztálynak a hirtelen megjelenése nagy izgalmat váltott ki Konstantinápolyban. Karahanov orosz helyettes külügyminiszter kijelentette a Daily Mail moszkvai képviselőjének, hogy a helyzet Konstantinápolyban nagyon komoly. Ez a kifejezés „a tengerszorosok szabadsága“, nem jelent egyebet mint hogy Angliának szabadságában álljon, hogy bármikor hadihajókat küldhessen a Dardanellákba.

LONDON. Danilov, a vörös hadsereg vezérkari főnöke, Moszkvában kijelentette külföldi tudósítókna, hogy a szovjet-csapatok sem Kisázsiaiban, sem az indiai határon nem fogják a török csapo-

* Hangverseny a Neuman-ház tüzkárosultjai javára. Dr. Marcus Mihály megyei prefektus fővédnöksége alatt nemes akció indult meg Arad művészeinek részvételével. Weil Magda, Lepa Dóra, Nicorescu Laurian, Zala Béla és dr. Szele Károly lépnek pódiumra a Neuman-ház tüzkárosultjai javára. Remélhetőleg Arad közönsége is részt fog venni a szerencsétlenek fölsegélyezésére megindított akcióban. Az estély igen fényesnek ígérkezik.

* A városi színház heti műsora. Kedd: Legénykérés. Ujdonság. A. bérlet. Szerda: Legénykérés. Ujdonság. B. bérlet. Csütörtök: Sylveszter. Ujdonság. C. bérlet. Péntek: Sylveszter. Ujdonság. A. bérlet. Szombat: Sylveszter. Ujdonság. B. bérlet. Vasárnap d. u.: A Hamburgi menyasszony. Ute: Sylveszter. Ujdonság. C. bérlet.

* A színházi iroda hírei. A Legénykérés. A budapesti Belvárosi színház most ünnepelte meg az új magyar színiirodalom egyik legsikerültebb alkotásának, a Legénykérésnek ötvenedik előadását. Vilányi Andor és Forró Pál nagyszerű színjátéka a magyar paraszt színes és szép lelki meglátásait viszi színre s a darab érdekes humorban bővelkedő fordulatai a paraszélet eredetiségét viszi színre. A magyar főváros nagy elismeréssel fogadta a darabot s a kritika egyöntetűen megállapította azt, hogy az utóbbi évek legértékesebb darabja a Legénykérés. Aradon kedden este mutatja be a színház ezt a szenzációs munkát s a színház prózai együttese Szántó Jenő rendező vezetésével már hetek óta próbálja a darabot, hogy az aradi előadás minél nagyszerűbb és nívósabb legyen. A darab főszereplői Kálmán Sári, Novák Irén, Harmath Mária, Tökés Anny, Tibor Lóri, Darvas Ernő, Jávor, Sipos és Szántó játszik. A színház igazgatósága szerdán este is műsoron tartja a darabot.

Sylveszter. Csütörtökön este az aradi városi színháznak ismét operett-bemutatója lesz. A budapesti Blaha Lujza színház nagy sikert aratott ujdonságát, a Sylvesztert a vidéki színházak közül elsőnek mu-

kat támogatásban részesíteni, ha háborúra kerül a sor. A Kaukázusban álló IX. orosz hadsereg, a melynek a felvonulását Nagybritannia olyan fenyegetőleg érzi, csak azzal a feladattal van megbízva, hogy az orosz határt, mindenekelőtt pedig a bakui petroleumforrásokat biztosítsa. Az orosz vezérkari főnöknek pontos információi vannak arról, hogy a török csapatok számbelileg elég erősek arra, hogy Konstantinápolyt elfoglalják és a török követelések elfogadását kikényszerítsék.

PRÁGA. A Lidove Noyiny értesítése szerint a moszkvai Izvesztija legutóbbi számában mozgósítási rendelet jelent meg, amely fegyverbe szólítja az 1901. évi katonai korosztályt és a Fekete tengeri hajóhadat. Kamenev főparancsnok a Kaukázusba utazott.

Arad városi színház. A darab ötletes szép librettója teljesen újszerű és elüt az eddigi sablonos operett-szövegektől. Muzsikája melodikus, nagyszerű és kiválóan simul a szép librettóhoz. A színház nagy gonddal készül az operettbemutatóra, mely előreláthatólag az idény sláger-operettje lesz. Az ujdonság vezetőszerepei elsőrendű kezekben vannak s a rendezés is a legkiválóbbat fogja produkálni. A Sylveszter vezető szerepeit Balogh Böske, Halmos Mici és Madarász Erzs, Tökés Anny, Galetta Ferenc, Sebestyén Jenő, Selmecei Mihály és Faludy Károly játsszák. Az óriási érdeklődésre való tekintettel a színház igazgatósága pénteken, szombaton és vasárnap este is műsoron tartja a darabot.

Premier- s opera-bérletre előjegyzéseket elfogad a városi színház igazgatósága és pénztára. — A színi iskola ma tartotta felvételi vizsgáját, amelyen a bizottság számos jelentkező közül csupán nyolc leányt és négy fiut vett fel növendékei sorába.

* Minisan Kornél képkiallítása. A jeles tehetségű aradi festőművészenek, Minisan Kornélnak a Kulturpalotában rendezett képkiallítása a művészetet kedvelők középpontjában áll. A kiállítást, amely csak október 3-ig lesz nyitva, állandóan tömegesen látogatják és elismeréssel nyilatkoznak az aradi művész fejlődéséről, technikai készségéről és színhatásairól. Már eddig is több képet vásároltak meg, ezzel is lehetővé téve, hogy Minisan folytassa komoly studiumait. Értesülésünk szerint Minisan októberben Timisoaran és Lugojon, tavasszal pedig Bucarestben rendez kiállítást.

* Laurian Nicorescu áriaestélye. Laurian Nicorescu, az Aradon is előnyösen ismert lírai baritonista, a kinek fellépését a nyári színházban nagy siker és elismerés kísérte, október 2-ikán, hétfőn dal- és áriaestélyt rendez a Kulturpalota nagytermében. Az operaénekes programján Concallo Donizetti, Verdi Gounod, Bizet, Thomas, stb. szerepelnek a szerzők közül. A zongorakíséretet Czégka János zongora

művész látja el. Laurian Nicorescu a cluji román királyi opera szerződött, de fel fog lépni a szezon folyamán a bucarestii Operaházban is. Cluji (kolozsvári) koncertjét maga Isaac Emil rendezzi.

Világ-konferencia.

(A gazdasági helyzet orvoslása.) WASHINGTON. Az amerikai bank- és ipari köröknek Európa érdekében indított akciója végre eredménnyel járt. Harding elnök, aki amíg néhány nappal ezelőtt vetie át ismét hivatalát felesége felgyógyulása után, kijelentette több newyorki és washingtoni lap tudósítójának, most már elérkezettnek látja az időt, hogy a világ gazdasági helyzetének orvoslását világkonferencián megvitassák. Ezen a világkonferencián Amerika is részt vesz. A konferenciát Washingtonban tartják meg és a világ összes nemzeteit meghívják rá. A konferencia programjára vonatkozóan Harding elnök csak irányvonalakat állít fel. A részletes programot a különböző államokkal való eszmecsere útján állapítják meg. Harding elnök kijelentette, hogy a washingtoni konferenciát a brüsszeli pénzügyi konferencia folytatásaképpen a jövő év januárjában fogják megtartani.

Ötszáz mázsa bélyeg.

(Árverés a budapesti postán.)

Budapest. A magyar királyi posta Bélyegértékesítő Hivatala német mintára az idén elárverezze a különböző postahivatalokba beérkező értéktelenített magyar bélyegeket. Ötszáz métermázsa postabélyegot árverez el a postahivatal szeptember 28-án délután 4 órakor a Hunyadi János-ut 3. szám alatti helyiségében. Az anyagot két részre osztották és pedig az első rész a válogatott anyag. 69 métermázsa Turul bélyeggel ellátott szállítólevél kikiáltási ára 200000 korona; 25 mázsa osztrák bélyegszállítólevél 75000 korona kikiáltási árért és 6 mázsa arató, parlamentes bélyeggel ellátott szállítólevél 18 ezer koronáért.

* A második rész a válogatatlan anyag. Egy vagon, az 1908—1912-es értékből való bélyeggel ellátott szállítólevél, kikiáltási ára 200.000 korona lesz. Száz mázsa vegyes bélyeg és szállítólevél 200000 koronás áron kiáltanak ki. Árverésre kerül még nagymennyiségű értéktelenített bélyeggel ellátott szállítólevél és táviratlap-szelvény is. 15 mázsa arató, parlamentes bélyeg 75000 korona kikiáltási árért kínálnak. Öt mázsa turulos bélyeg 200000 kor., 28 mázsa turulos bélyeg 120000 koronáért kerül árverésre. E nagy tételteken kívül 40, 80 és 100 kilogrammos tételek is szerepelnek.

A bélyegkiállítással egyidőben megnyitja bélyegárverést a pénz-

ügyminiszter engedélye alapján tartják meg. Az országos „Levélbélyeggyűjtő Hét” keretében a Levélbélyeg-gyűjtők Első Hazai Egyesülete díszközgyűlése ünnepli

a legnagyobb magyar bélyeggyűjtő: néhai Dessewffy Miklós gróf emlékét. Ezt a közgyűlést az Akadémia gyűléstermében tartja meg.

Törökországot béketárgyalásra hívták.

(Anglia engedékeny. — Jugoszlávia nem tűr európai Törökországot. — Összettközés angolok és törökök között.)

PÁRIS. A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy a Törökországnak béketárgyalásra szóló meghívójában a szövetségesek felkérték az angorai kormányt, közölje, hogy hajlandó-e a minden felhatalmazással ellátott megbízottját a Velencében vagy másutt tartandó összejövetelre elküldeni. Az összejövetelen Anglia, Franciaország, Olaszország, Japán, Románia, Jugoszlávia és Görögország képviselői vennének részt a török meghatalmazottakon kívül. Az összejövetelnek az volna a célja, hogy megteremtse a végleges békét Törökország és Görögország között.

PÁRIS. A Havas távirati ügynökség jelenti, hogy lord Curson angol külügyminiszter tegnap visszaérkezett Londonba. A külügyminiszter több hírlapíró előtt kijelentette, szívesen reméli azt, hogy a törökökhez intézett jegyzék a keleti kérdés végleges megoldásának kezdetét jelenti. Szerinte most már csak Kemal pasán áll, hogy a meg egyezés létrejöhön, de meggyőződése, hogy a francia kormány az angorai kormányra gyakorolt befolyása elegendő lesz ahhoz, hogy az angorai kormány elfogadja Anglia javaslatát. Arra a kérdésre, hogy Szovjetországának a béketárgyalásokon való részvétele felett határoztak-e, kijelentette a külügyminiszter, hogy az még nem került szóba.

PÁRIS. A Havas-ügynökség jelenti: A közeli Kelet kérdéseivel foglalkozó konferencia ma este véget ért. A közös meghívót amelyet Poincaré, Curson lord és Storza írta alá, határozatlanul megküldik Törökországnak. Az értekezlet azai a feltétellel, hogy a kemalisták nem lépik át a semleges zónát. Határolt ellsmert a Maritízt, beleértve Drinápolyt, valamint a semlegesek ellenőrzése alatt a tengerszorosokon való szuverénitást.

BERLIN. A Chicago Tribune jelenti Konstantinápolyból, hogy Izzet török külügyminiszterrel közölték, hogy Anglia a török nemzeti egyezményt bizonyos feltételek mellett hajlandó elfogadni. Anglia hozzájárul Kelet-Trácia kiürítéséhez, amikor, ha Kemal pasa biztosítja a tengerszorosok semlegességét és ha az angorai és a Konstantinápolyi kormányok egyesülnek.

BELGRÁD. A jugoszláv kormány az a keleti kérdésben elfoglalt álláspontja az, hogy semmiesetre sem engedheti meg, hogy Törökország újra megszállja Drinápolyt és ezzel Európában fontos katonai támaszpontot alkosson. A jugoszláv kormány álláspontja az, hogy Jugoszlávia sohasem engedheti meg azt, hogy Európában új török katonai hatalom keletkezzék. A jugoszláv kormány határozottan visszautasi-

totta az olasz kormány az a javaslatát, hogy Tráciából önálló tartományt csináljanak, mert a jugoszláv kormány szerint ez csak átmenet volna arra, hogy Törökország visszaszerezhesse Tráciát.

LONDON. Aftónbői jelentik, hogy török irreguláris csapatokból álló banda a tengerszoros ázsiai oldalán levő semleges zónán belül megtámadott egy angol helyőrséget. Az angol csapatok a támadás elől nagy veszteséggel voltak kénytelenek visszavonulni.

LONDON. A Reuter távirati ügynökségnek jelenti Konstantinápolyból, hogy a török lovasság tegnap Csanak mellett behatolt a semleges zónába. Ennek következményeképpen ma délelőtt már megbeszélések voltak az angol parancshokló tábornok és a török parlamenterek között.

Az áthelyezett piac első napja.

(Tökre mennek a főtéri kereskedők. — Nincs vevő. — Küldöttség a prefektusnál.)

Igen kellemetlen meglepetés érte ma reggelre a Piata Avram Iancu (Szabadság-téri) kereskedőket. A tér megszokott nagy forgalma ma annyira minimálisra csökkent, hogy alig lézengett néhány ember az üzletek előtt. Amint megirtuk, a város vezetősége pénteken úgy határozott, hogy a piacot elhelyezi a Piata Catedraleire (Thököly-térre). A szabadság-téri kereskedők azonban arra nem számítottak, hogy a tanács a határozatot ilyen szokatlanul gyorsan végrehajtsa. Ma reggel rendőrörszemek figyelmeztették a Szabadság-téren az odaérkező piaci árusokat, hogy számukra ott nincs hely, hanem ha árusítani akarnak, menjenek a Thököly-térre. A zöldségfélékkel és kúlfőfele élelmiszerekkel megterhelt kofák sem vették valami nagy örömmel az újbaigazítást. Ugyanis ők is megszokták már évek óta, hogy a meghatározott helyen telepedjenek le és ott árusítsák az Aradra behozott élelmiszereket, de hát mit volt mit tenniük, rosszaló fejcsóválással otthagyták régi helyüket. A Szabadság-tér pedig üresen tátongott és a kereskedők az üzlet előtt állva szomorúan nézték a puszta teret. Máskor ilyen tájban a nagy tér üzletei zsúfolva voltak falusiakkal. Ma reggel még arra sem méltatták a siető emberek a boltok ügyesen berendezett kirakatait, hogy megálljanak előttük.

Üresek az üzletek.

Az Aradi Közlöny munkatársa végigjárt néhány szabadság-téri üzletet és beszélgetést folytatott azoknak a tulajdonosaival. Min-

Remélik, hogy sikerül barátságos megállapodást létrehozni és a török csapatok vissza fognak vonulni.

SZÓFIA. A párisi, a római és londoni bolgár követek jegyzéket nyújtottak át a francia, olasz és az angol kormánynak, amelyben Sztambulinszky bolgár miniszterelnök azt javasolja, hogy Tráciát a népszövetség ellenőrzése alatt önálló állammá proklamálják.

KONSTANTINÁPOLY. Az angolok által megszállva tartott Csanakba bevonult török lovasság ma a városból minden zavaró incidens nélkül visszavonult.

PÁRIS. A Petit Journal jelentése szerint egy a Quaidorsayn ma tartott értekezleten felmerült annak az esélye, hogy Kemal pasa esetleg nem jöhetne európai városban tartandó békekonferenciára. Ebben az esetben a konferenciát, Rhodos szigetén tartanák meg.

LONDON. A Daily Telegraph jelenti, hogy Csehszlovákia vezető körei érdektelennek nyilvánítják magukat a keleti kérdésben. Csehszlovákia Jugoszláviára és Romániára bizza a Bulgáriával szemben fogantatosítandó védelmi rendszabályokat.

demitt a legnagyobb deprimáltság uralkodott. Az üzletek üresek voltak. Az alkalmazottak a pultok mögött lézengtek és várták a véletlenül betévedő halandókat, akik a legritkább esetben szánták rá magukat, hogy vásároljanak.

— Ez lehetetlen, hogy így maradjon, — mondotta egy textilkereskedő, — az itteni üzletek a piactra bázároztak. A nagy forgalom arra kényszerített bennünket, hogy nagy mennyiségű árut szerezzünk be és hogy nagy személyzetet is tartunk. Természetes a ház tulajdonosok is kihasználják a kedvező helyzetet és horribilis házbért kértek, amelyet mi szívesen fizetünk, mert a piac nagy forgalma által megfelelő napi bevételt tudunk elérni. A város vezetősége szintén a legmagasabb adókat róta ki reánk. És mi lesz, ha ez így marad? Kénytelenek leszünk a személyzet egy részét elbocsájtani, mert például a máskor 12—15 ezer lei délelőtti forgalom ma 600 leire csökkent. Ilyen formán nem tudom kifizetni az évi 25 ezer lei házbéremet sem és nem fizethetem ki a reám kirótt 40 ezer lei adót sem. Szóval a város vezetősége ezzel az eljárással valósággal megölte az itteni kereskedelmet, de nemcsak a szabadság-téri kereskedők panaszkodnak, hanem igen sok főtéri kollegánk is elkéseredetten beszélte, hogy a piac áthelyezésével a főtéri üzleteknek a bevétele feltűnően csökkent.

Becsuknak az üzletek.

Bementünk a Szabadság-tér egyik legerősebb üzletébe. A

helyzet ugyanaz, mint az előbbi boltban. Vásárló egy sincs, a segéd munká nélkül állanak a pult mögött, a kereskedő pedig panaszkodik:

— Tessék széjjelnézni. A stéllá zrik telve vannak árukkal, az üzlet berendezésére óriási összeget fordítottam, hogy az megfelelően minden tekintetben a mai kor igényeinek. Természetesen ezt azért tettem, mert reméltem, hogy elég jó befektetés lesz, mivel a piac kezében megcsinálom a megfelelő forgalmat. Ma délelőtt összesen hat vevőt láttam. Máskor három-négyszáz ember fordult meg nálam délelőttönként. Arra egészen biztosan számíthat a város vezetősége, hogyha ezen a határozatán nem változtat, rövid időn belül több szabadság-téri kereskedő kénytelen lesz becsukni a boltját.

A piac áthelyezésével talán a legnagyobb csapás a Szabadság-téren működő két köszörűst érte. Csaknem könny gyül az egyiknek a szemébe, amikor elpanaszolja, hogy a város határozata teljesen nyomorba döntötte. Több gyermekes családja és szerényen meg tudott élni eddig a piac forgalmából, mert fahuról igen sokan jöttek be Aradra borotvát, kést köszörűltetni és azt mind a Szabadság-térre vitték.

— Ma délelőtt a köszörűlőgépek keréke egyet sem fordult, — mondotta szomorúan, — mert még csak egy bicskát sem hoztak köszörűlni.

Akik nem panaszkodnak.

A Piata Catedralei (Thököly-tér) ma reggel tulzsfuolt volt. A kereskedők természetesen el van ragadtatva a tanács határozatától, minden kereskedő érzi már a piac áthelyezésének hatását. Az itteni üzletek kisebb kaliberűek és jóval kisebb számban vannak, mint a szabadság-tériek, nagyobb részük csak egyszerű boltocska. Tulajdonosaik széles mosollyal fogadnak és kijelentik, hogy máskor egy hétig sem értek el olyan forgalmat, mint amelyet ma délelőtt.

— Ránk fér a tanács gondoskodása, — mondotta az egyik fűszeres, — mert az itteni kereskedők csak élőködtek azon a csekély forgalmon, ami eddig volt. Régebben az ünnepek alatt a piac mindig a Thököly-téren volt. Mióta azonban a Thököly-téren csak az aprójszági piacot engedélyezte a város, azóta nagyon rosszul ment az itteni kereskedőknek. Most legalább elértük azt, hogy teljesedett régi vágyunk és olyan forgalmat csinálhatunk, amellyel kárpótolhatjuk magunkat az elmultakért.

Kereskedők a prefektusnál.

A szabadság-téri kereskedők nem tartják véglegesnek a tanács döntését. Biztosan remélik, hogy a kereskedők helyzete belátásra fogja téríteni a város vezetőségét és a piacot, ha nem is teljes egészében, de legalább is részben visszahelyezi. Faragó Rezső az Általános Takarékpénztár igazgatójának vezetésével ma dél-

előtt a szabadság-téri kereskedők küldöttsége felkereste dr. Marcus Mihály prefekust és kérte, hogy a piac egy részét helyezze vissza a régi helyére. A prefektus kijelentette, hogy méltányolja a kereskedők kérelmét és feltétlenül foglalkozik a kérdéssel. Kérte a küldöttséget, hogy csütörtökön ismét keressék fel, amikor végleges választ ad, hogy lehetséges-e a tanács határozatának megvalósítása.

Sport. Football.

AAC.—ATE.—Hakoah kombinált — AMTE.—Gloria-CFR.—MTK. kombinált 6:1 (3:0.) Bischoff bíró vezetése mellett a következő két csapat játszott: AAC—ATE—Hakoah kombinált (sárga dzsej): Somló—Singer, Baki—Moskovitz, Bartófi, Murányi I.—Turner, Szabó, Abay, Klein, Murányi II. AMTE.—Gloria-CFR.—MTK. kombinált (piros-fekete dzsej): Szabolcsy—Dobos, Lázár—Kárpáti, Fuhrmann, Höhn—Csapó, Barbu, Stoffa, Szabó, Auer. A játék elején már kidomborodott a sárgák nagy fölénye, a kitűnő sárga fedezetsor folyton frontba vette a csatársort és Abay, Klein, majd ismét Abay a féldő három goalját rugták. A második féldőben a sárgák fölénye nem csökkent és Szabó, majd Abay által 5:0-ra vezetnek. Ezután szép mezőnyjáték következik, miközben Csapónak sikerült a piros-feketék egyetlen goalját megszerezni. A sárgák utolsó goalját Murányi II. fejelte Turner szép korneréből. A sárga csapatból Moskovitz, Abay, Singer, Bartófi, Klein és Murányi II., a piros-feketék közül Lázár, Szabó, Csapó, Höhn emelkedett ki.

Gloria-CFR. II.—Hercules 3:2 (1:2.) Bronzlabdamérkőzés.

ATE. II.—Viktória 2:2 (2:0.) Bronzlabda-mérkőzés.

Vidéki eredmények: Kinizsi—Donanstadt 4:2. Unirea—Donanstadt 3:3. Unirea—AVTK. 1:1. Kinizsi—AVTK. 5:0. KKASE—KMTE. 1:0. SzSE—Nagykárolyi AC. 2:0. Oradea-marei Törekvés—Egyetértés 1:0. NAC—NSC. 8:0. Targul-Muresi CFR—MMTE. 1:1.

— Az uszás világbajnoka. Budapest. A BEAC. tegnap délutáni uszónversenyének szenzációs eredménye Sipos új világrekordja. A 100 méteres melluszásban Sipos 1 perc 16.2 másodperc idő világrekord alatt győzött. 100 méteres melluszás hölgyek részére: Krasznér Kató (NSC.) 1 p. 49.6 mp., 2. Wagner Olga (FTC.) 100 méteres junior melluszás: 1. Hollós 1 p. 34.8 mp., 2. Csüllag (BKAC.) 100 méteres főiskolai uszónverseny: 1. Schwertner (MAFC.) 1 p. 21 mp., 2. Bogár (BEAC.) 100 méteres hátuszás: 1. Cserey (III. ker.) 1 p. 24 mp. 100 méteres főiskolai melluszás: 1. Sipos 1 p. 16 mp. (világrekord), 2. Iglauer (MAFC.) Főiskolai hátuszás: 1. Kenyery (MAFC.) 1 p. 30.2 mp., 2. Virányi (MAFC.) Főiskolák vegyes stafétája háromszor hatvan méter: 1. MAFC.: Iglauer, Schwertner, Sipos 1 p. 58.2 mp. 2. BEAC.

— Springer Ferenc szobrának leleplezése. Budapest. Az ulla-uti FTC. versenypályán impozáns ünnepségben leleplezték le tegnap

délután dr. Springer Ferencnek, az egyesület néhai elnökének emlékére emelt szobrot. A szobor hatalmas atlétát ábrázol, amely termésköböl szült alaplazon áll. Az alapzat

Szenzációs leleplezés.

Miért vonta vissza Olaszország keleti csapatait?

Angolországban kinos feltűnést keltett Olaszország magatartása a keleti kérdésben. Az angol sajtó felszisszenésére dr. Benedetto Cirmeni olasz szenátor cikkkel felelt, amely szenzációs leleplezésekkel van tele és bőségesen megmagyarázza, miért tartózkodik Olaszország a törökök elleni minden fegyveres beavatkozástól.

— Tíz hónappal azután, hogy Olaszország az antant oldalán beavatkozott a háborúba, — írja az olasz felsőház tagja — Angolország, Franciaország és Oroszország Olaszország háta mögött, titkos szerződést kötött arról, hogy győzelem esetén Törökországot egymás közt osztják fel. E titkos szerződés szerint Angolországnek jutott volna Arábia, Palesztina és Mezopotámia, Franciaországnak Szíria és Cilicia, Oroszországnak Anatólia a tengerszorosokkal együtt, a maradékot pedig Görögország és Románia között akarták felosztani. Olaszország véletlen ir-diszkrétció folytán néhány hónappal később értesült a tervről.

— Sonnino akkori olasz külügy miniszter magánképpen volt dühében szövetségesi eljárása miatt és azal fenyegetőzött, hogy Giolitti elnöklésével semleges kabinet alakul a háborús kabinet helyett. Ettől Franciaország és Angolország

előlső oldalán Springer relifje van. A szoborleleplezés ünnepség után az FTC. mérkőzött a BEAC-cal, amelyet 3:1 arányban megvert.

megijedt. San Giovanni di Morinában találkoztak tehát a francia és angol megbízottak az olaszokkal és abban állapodtak meg, hogy Olaszországnak is juttatnak Törökország testéből. Mivel azonban sem Anglia, sem Franciaország nem volt hajlandó lemondani az ő részéről, abban egyeztek meg, hogy Oroszország rovására, elégitik ki az olaszokat, feltéve, ha ebbe Oroszország beleegyezik. A nagyobbik meglepetés a békekonferencián következett. Mikor itt Olaszország előállt követelésével, az elnöklő Clemenceau azt kérdezte:

— Meg van Oroszország beleegyezése?

— Az elámult olasz delegátus azt felelte, hiszen Oroszországban bolsevik kormány van azzal nem egyezhetnek meg, s egyébként külön békét kötött Oroszország a németekkel. Nem volt szerencséje itt sem Olaszországnak. A választ nem fogadták el, s a neki ígért területet Görögországnak ítélte oda a legfőbb tanács.

— Ezek után fölösleges — írja Cirmeni szenátor — azt magyarázni, miért nem örült sohasem Olaszország Görögország fegyveres vállalkozásának és miért nem avatkozik most fegyveresen a keleti bonyodalmakba.

Hamis hír az osztrák-magyar bankjegyek beváltásáról.

Budapestről jelentik. A hatóságokhoz az utóbbi időben körirat érkezett, hogy az Osztrák-Magyar Bank az 1896. évben kibocsátott pénzjegyek tulajdonosainak mérsekelt kárpótlást fog fizetni. Be kell szolgáltatni minden pecsételetlen és a bármilyen lebélyegzéssel kékszinű bankjegyet az Ausztria felülbélyegzésük kivételével valamint a 200 koronás fehérhátú bankjegyeket 2000 sorszámig, a 25 koronás fehérhátúakat 3000 sorszámig, az 1 és 2 koronásokat pedig a 2000 sorszámig. A beszolgáltatás határideje 1922. október 29. A kárpótlás összegét a körirat szerint november 1 és 4 között küldik el a címzett által kívánt helyre. Az az érdekes a körirat kiadásában és szétküldésében, hogy arról sem a magyar állami jegyintézet, sem a pénzügyminisztérium nem tud. Intézkedtek, hogy a rendőrség nyomozza ki, hogy honnan erednek a köriratok és a nyomozás eredményéről mielőbb tegyen jelentést. A Magyar Hirlapnak kijelentették illetékes helyen, hogy lehetségesnek tartják, hogy valaki vagy valakik kinevezték magukat az Osztrák

Magyar Bank gyűjtőhelyének, a nélkül, hogy a kormányt erről értesítették volna. Kijelentették azt is, hogy az Osztrák-Magyar Bank likvidációja olyan stádiumban van, hogy a be nem váltott vagy érvénytelenített osztrák-magyar bankjegyek sorsa még nem tisztázódhatott.

Az újságírók közgyűlése.

Vasárnap tartotta Clujon (Kolozsvárott) az erdélyi újságírók szakszervezete ez évi közgyűlését. A gyűlés legfontosabb tárgya a bucaresti újságírók szindikátusához való csatlakozás útján a Romániai Újságírók Szakszervezetének megalakítása volt. A közgyűlés úgy határozott, hogy az október 24-én Bucarestiben tartandó országos újságíró kongresszusra hat tagot delegál. Majd új tisztikart választott a szervezet. Elnök dr. Padl Árpád, ügyvezető alelnök dr. Kádár Imre lett. A tisztikar tagjai közül aradiak Réthy József alelnök, Major Béla jegyző, Deutsch Izsó dr. és Brück István választmányi tagok. Az újságírók nyugdíjintézetének tisztikara is újjáalakult. Elnökké Ujvári Pétert, ügyvezető alelnökké Zagoni Istvánt választot-

ták meg. Aradról Bolgár Lajos alelnök, dr. Falus Lajos és Kócsy Jerő igazgatósági tagok kerültek be a nyugdíjintézet tisztikarába és Zsigmond Miklós lett az aradi csoport pénztárosa.

A magyar jóvátétel.

(Magyar pénzügyi szakértő Párisban.)

BUDAPEST. Kállay Tibor pénzügyminiszter a Magyar Hirlap munkatársának a magyar jóvátétel mai állásáról a következőket jelentette ki:

— A jóvátételi bizottság csak most kezd behatóbban foglalkozni a magyar jóvátétel kérdésével. A jóvátételi bizottság most tanulmányozza azokat a jelentéseket, amelyek budapesti megbízottai tettek, valamint most tanulmányozza a magyar kormány felterjesztett emlékiratait. Azt hiszem, hogy legközelebb az elcsatolt területeken levő államjavarok felvételének értekezlete lesz az aktuális kérdés. Szükséges, hogy magyar részről is legyen Párisban egy olyan megbízottunk, aki a pénzügyi és gazdasági kérdésekben szükséges felvilágosításokat megadhatja és a jóvátétel bizottsággal a magyar kormány nevében közvetlen tárgyalásokat folytathat. Erre a tisztségre báró Korányi Frigyes volt magyar pénzügyminisztert kértem fel. Az ő kötelessége lenne, hogy állandó érintkezésbe lépjen az illetékes körökkel és a szükséges felvilágosításokat megadja, amelyek az ország teherbíróképességének megmentésére a bizottság részére szükségesek. Korányi már a legközelebb Párisba utazik. Azt a hírt, hogy a jóvátételi bizottság óvást emelt volna a fedezetlen államjegyek kibocsátása ellen és ezért az építkezéseket sem kezdheti meg a kormány a leghatározottabban megcáfolom.

A bécsi mintavásár kudarca.

A prágai őszi vásár gyenge eredménye után nyilvánvaló volt, hogy az idei bécsi őszi Messe is kudarcra fog végződni. A bécsi Messe kudarcának oka az, hogy Ausztria nem termel, hanem csak közvetíti annak az eladását, amit a külföldön vásárol. A bécsi vásárt különösen azt a célt szolgálta, hogy az utódállamok kisebb kereskedői, akik nem mehetnek Liposébe, Bécsben vásárolhassanak. Eddig a bécsi Messe meg is felelt ennek a feladatának, most azonban annyira rosszabodott Ausztriának gazdasági helyzete, hogy a bécsi Messe nem felelhet meg többé hivatásának. A bécsiek különben sincsenek abban a helyzetben, hogy nagyobb rendeléseket elfogadjanak. A bécsi vásáron a kereslet meglehetősen nagy volt, de a kínálat inkább luxus-cikkekre szorított és a kiállítók nagyjából svájci frankot követeltek az áruért, ami szintén megnehezítette a vásári forgalmat. A most véget ért szedősztrájk is nagyban hátráltatta a Messe sikerét, mert a vezetőség nem tudott kellő propagandát kifejteni.

Dohnányi rejt ad.

(Nem fogadja el a tanári kinevezést.)

Megírta az Aradi Közlöny, hogy a Budapesten elhunyt Szendy Árpád helyére a Zenei Főiskola zongoraművész-képző tanszékére Dohnányi Ernőt, a világhírű magyar zongoraművészt és zeneszerzőt nevezik ki. Dohnányi nyilatkozott egy budapesti lap munkatársának és kijelentette, hogy amennyiben tényleg őt akarnák kinevezni a tanszékre, a kinevezést nem fogadná el. Elhatározását azzal indokolja meg, hogy még mindig fennállnak a Hubay Jenő igazgatása alatt működő Főiskola igazgatósága és ő között az a régi ellentét, amely miatt annak idején kénytelen volt megválni a Főiskolától. — Ezek között az okok között szerepel az is, hogy a főiskola több fiatal tanárát, akiket ő nevezett ki oda, politikai hajszával eltávolították állásuktól. Szó van arról, hogy ha Dohnányi nem fogadná el a kinevezést, Szántó Tivadart nevezik ki a megüresedett tanszékre, aki vel a magyar zene kitünő erősségét nyerne a főiskolán. Szántóval már folytak is a tárgyalások.

Apa és fia halála.

(Tragédia egy aradi családban.)

A viadukton túl levő Zimándi ut 15. szám alatt pénteken kettős haláleset történt. Márk (Marcu) István 66 éves törvényszéki tisztviselő és Márk (Marcu) Aurél 25 éves sziguranca-tisztviselő halt meg, mindketten tüdővészben. — Márk Aurél három évvel ezelőtt katonai szolgálatot teljesített és egyszer szabadságidején ittas állapotban megszurta az apját. A katonai törvényszék annak idején elítélte a fiút. Büntetését nedves, egészségtelen helyen töltötte le, ahol tüdővész kapott. Katonai szolgálata után a múlt év végén az aradi sziguranca kötelekébe lépett és a Kornis-féle rablástetteseimék ki nyomozásában és letartóztatásában Bugnariu István sziguranca-dektív mellett vett részt. A több napig tartó éjszakai nyomozás során újból erősen meghűlt a beteg fiatalember. Többször hosszabb ideig betegeskedett, ez év júniusában végleg ágyának dőlt. Marcu István az apa már szintén régóta szenvedett tüdőbajban és állapotának súlyosbodásához hozzájárult az, hogy szeme előtt látta a fiát elsorvadni. A legutolsó napokban már egyformán súlyosan beteg volt az apa és a fia is. Pénteken reggel kilenc órakor halt meg Marcu Aurél, de az apa már nem szerezhetett tudomást fia haláláról, mert csütörtök óta agonizált és pénteken délután ő is elhunyt. Vasárnap délután fél háromkor vette kezdetét a gyászszertartás a két ravatal felett. Hatalmas közönség gyűlt össze és kísérte el a felső temetőbe, ahol családi sírkertbe temették el az apát és a fiút. Marcu

Aurél a sziguranca jőzanéletű, munkás tisztviselőnek ismerték.

Gyógyító napsugár.

(A gümőkór sikeres gyógykezelése.)

A budapesti Tudományegyetem egyes számú sebészeti klinikáján kezdte meg kilencedik nagygyűlését a Magyar Sebésztársaság. A kongresszuson a sebészet körébe vágó problémát vitatták meg. Lippay Artur dr. referálása alapján egy olyan probléma vetődött felszínre, mellyel idáig keveset foglalkoztak, amely azonban fontosságánál fogva megérdemli a legszélesebb nyilvánosságot. Ez a probléma a sebészeti gümőkór intézményes leküzdése. A sebészeti gümőkór alatt az orvostudomány mindazon tuberkulotikus megbetegedéseket érti, melyek nem a tüdő, hanem bőrt, csontot, mirigyeket s más testrészeket támadják meg. A háboru előtt az ilyen esetek az összes gümőkóros megbetegedéseknek kilenc százalékát tették. Ma a nagy városokban tizennégy, a vidéki agrárgócokban pedig negyven-negyvenöt százalékig emelkedett ez az arányszám, amely mellett az esetek lefolyása is súlyosabb lett. A sebészeti tuberkulózis eseteit idáig mindig operációval gyógyították, ami azonban a beteg testrészt amputálásával, vagy megbénításával járt, úgy, hogy az illető rendszeren rokkanttá vált. Rollier-svájci professzor kísérletei azonban azt mutatták, hogy idejekorán felfedezett gümőkór egyszerű napkurával gyógyítható, bármely testrész is legyen megtámadva. Ennek alapján az összes nemzetek felállították már a sebészeti tuberkulotikus betegek számára sanatóriumokat és Német- és Csehország, továbbá Bulgária, sőt Szovjetország is szép eredményeket ért el ezen a téren.

Mozi

Az Uránia színházban vasárnap a „Veritas Vincit” című szodaszip filmköltemény első részének a bemutatója volt. Joe May a rendező, a hajszálig kidolgozott nehéz, de szép feladatot oldott meg ennek a művészi szépségekben bővelkedő képnek a megrendezésével. A római tömegjelenségek hatásos beállításai, a szobrászok tájfelvételei és a mese különösen érdekes és vonzó volta, mindez hozzájárultak ahhoz a forró és igazi sikerhez, amelyet a kiváló kép aratott. A főszerepben a hájos szőke Mia May újból bizonyította, hogy par excellence művésznő, olyan, aki önmagából kikapcsolódva képes a szerep szellemébe átvadni.

A „Harry Piel” kalandjal sorozat III. része „Titokzatos hatalom” címen kedden kerül vetítésre az Apollóban. A „Beely cirkuszban” folyó események tovább sodorják magukkal Harry Piel ebben a részben az áhitott és jól megérdemelt diadalmas befejezéshez. Különösen az oroszlanok rebelie jelenet bilincseli a nézők figyelmét annyira, hogy a III-ik rész befejeztéig lélekzetvisszafojtva figyel a közönség kedvencének borzalmas küzködését a vadállatokkal. A III-ik rész csütörtökig marad az Apolló műsorán.

HIREK**Petőfi-ünnep Salmaron.**

A salmari Jótékony Nőegylet közművelődési szakosztálya Petőfi Sándor születésének századik évfordulója alkalmából két napos ünnepséget rendez. Szeptember 30-án, szombaton délután az Eötvös-utcai házban elhelyezett emléktáblát koszorúzzák meg kisebb ünnepség keretében. Szombaton este nyolc órakor a színházban díszelőadás lesz, amelynek műsorán Petőfi költeményeiből vett tárgyu életképek, ének-számok, szavalatok, zeneszámok, beszédek és egy alkalmi szindarab szerepelnek. Október elsején, vasárnap délelőtt irodalmi matiné lesz a színházban. Vasárnap délután 2 órakor Erdődön először a Várkapolnánál, azután a Petőfitónál és végül az erdői zárdatéren lesznek irodalmi ünnepségek. Azoknak, akik Salmarra szándékoznak utazni az ünnepségekre és azt előre bejelentik, a rendezőség előre gondoskodik elhelyezéséről.

A sziguranca-főnök kitüntetése. Ferdinánd király augusztus 21-én kelt 3628. számú dekrétumával Popescu Haralamb aradi sziguranca-főnöknek érdemei elismerésül a Steaua Romániei-rend tiszti fokozatával tüntette ki. A magas kitüntetés érdemes köztisztviselőt ért Popescu Haralamb személyében, aki előzőkeny modorával mindig szolgálatkészen áll Arad közönségének rendelkezésére és a sziguranca tisztviselőit is udvarias eljárásra utasította a közönséggel szemben.

Az első rendszabály György herceg ellen. Belgrád. György herceg csütörtökön délelőtt meglátogatta Timotijevis helyettes miniszterelnököt és bejelentette neki, hogy addig nem megy el Nisbe, amíg a királlyal személyesen nem találkozik. Timotijevis ezt a kormány esti ülésén bejelentette. A miniszterelnök erre utasította a pénzügyminisztert, hogy György hercegnek apanázsát, amelyet eddig Belgrádban fizettek ki, addig ne folyósítsa, amíg a herceg Nisbe nem költözik. Ezt tekintik az első represszáliának az engedetlen herceggel szemben.

Képviselő látogatás Tótváradon. Vasárnap délelőtt 11 órakor a községbe érkezett Tomulescu képviselő Beles Jenő dr. alispán és Cornea János dr. radnai főszolgabíró társaságában. Látogatásuk célja a nép panaszainak meghallgatása volt, amit készséggel meghallgattak s minden téren felvilágosítással és orvoslással szolgáltak.

Zsombolya Romániához kerül? Jól informált forrásból értesülünk, hogy a határkiigazító bizottság arról tárgyal, hogy Zsombolya, Torontálmegye legvirágzóbb sváb községe, Romániához csatoltassék, minek fejében Módos és Párdány Jugoszláviához kerülne.

Betörés fényes nappal Lipován. Lipován a főuton lévő Bárány Szerén tulajdonát képező papirkereskedésbe szombaton a déli zárás alatt ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak s az ott levő nagyobb összegű készpénzt elemelték. A csendőrség a nyomozást bevezette.

Elhunyt aradmegyei plébános. Vasárnap temette Kayser Lajos csanádgyházmegyei kanonok Lipován (Lippán) Sary Gusztáv egykori gyulavarsándi plébános, aki 61 évet élt.

Csütörtökön lesz a füzoltó ankét. Amint megírtuk, a füzoltó felszerelés ügyében egybehívott értekezlet az Izraelita újévi ünnepek miatt el kellett halasztani. Dr. Robu János főpolgármester elhatározta, hogy az értekezletet csütörtök d. u. 6 órakor tartják meg a városháza közgyűlési termében és kéri a főpolgármester, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg mindazok, akik a kérdés megoldását hozzászólásukkal elősegíthetik.

Építkezések Timisoaran. (Temesvárott.) Szomszédvárosunkban, Timisoaran (Temesvárott) ugylátszik másverü emberek laknak mint Aradon. Mert míg minálunk semmiképpen sem akar megindulni az építkezés, addig Timisoaran (Temesvárott) a „Temesvári Bank” érdekeltségéhez tartozó vállalatok gözerével dolgoznak új építkezéseken. Egy helyen 3 u. villát épített 25 lakószobával, a Belvárosban négy emeletes bérházat 106 lakószobával és számos fizethelyiséggel, melyet a timisoarai (temesvári) lapok állítása szerint egész Erdély és a Bánság legmodernebb és legszebb épülete és végül épülőben van egy bankházuk is, amelyben a bankhelyiségeket kívül még 16 lakószoba is lesz a megfelelő mellékkeliségekkel. Miért téri Arad, hogy szomszédja minden téren lefőzze?

Titokzatos eltűnés — közönséges lopás. Néhány nappal ezelőtt megírtuk, hogy egy cselédleány eltűnését jelentették be a rendőrségen és a bejelentőnek véleménye szerint Bereczki Piroska, az eltűnt háztartási alkalmazott öngyilkos lett. A rendőrség kutatni kezdett az eltűnt cselédleány után, azonban az ügy kezdett titokzatosabbá válni mert a Maros nem volt hajlandó az öngyilkos leányt felszínre dobni és a legszorgosabb kutatás is eredménytelen maradt. Ma délelőtt váratlan fordulat világította meg az eltűnt leány titokzatos esetét. Grimbaum Leoné feljelentést tett a rendőrségen, hogy Bereczki Piroska nem egyedül, hanem 8000 lef. készpénzzel és különféle ruhaneműekkel tűnt el. A rendőrség most már az újabb feljelentés alapján folytatja a nyomozást.

Öngyilkos munkavezető. Ujhelyi Mihály harmincöt éves Astra-gyári munkavezető ma délelőtt kilenc órakor fejbeltette magát. Öngyilkosságának okát nem állapították meg.

Gépkészlői tanfolyam. F. hó 27-én kezdődik a fa- és fémipari szakiskolában a fűtő és stabilgépészlői tanfolyam. Beiratkozások naponta d. u. 4-6-ig az iskola igazgatóságánál.

— Báró Kray István, az Aranygyapjas-rend címernöke. A Magyar Kurir jelenti: Boldog emlékű IV. Károly király még 1921-ben Hercesteinben kelt legmagasabb elhatározásával kinevezte báró Kray István ny. kabinetirodai titkárt, egyik legbizalmasabb emberét, az Aranygyapjas-rend címernökévé. Báró Kray István az erről szóló okiratot csak most kapta. Közbejött, mivel azt a közbejött események eddig megakadályozták. Báró Kray a legitimista pártok egyik vezére.

— Lengrott a robogó villamosról. Szombaton este súlyos szerencsétlenség érte Arató András 56 éves lippai ügynököt. Arató András a hegyaljai villamos vasúttal utazott haza szombat este Lippára és a radnai állomáson a Mairovitz-féle ház előtt leugrott a még robogó villamosról. Az ugrás oly szerencsétlen volt, hogy Arató valamiben megbotolva, elvágódott az uton, mindkét lába eltört, az egyik két helyen, összezúzta a fejét és bordatörést is szenvedett. A szerencsétlenül járt ügynököt a lippai közkórházba szállították, de sérülései olyan súlyosak s annyi vért vesztett, hogy az orvosok nem bíznak felépülésében.

— Amerikai konzulátus Timisoarán. A közeli napokban Timisoarán két új konzulátust létesítenek. Az egyik az amerikai konzulátus lesz, amelynek vezetőjéül Totis Rezső, a gyapjuipar igazgatója van kizemelve. A másik konzulátust Timisoarán Németország állítja fel és ennek élére valószínűleg német ember kerül.

— Eljegyzés. Fehér Ferenc budapesti kereskedő eljegyezte Bornstein Sárkát Aradról. (Minden külön értesítés helyett.)

— Tizenegymillió ügyvédi honorárium. Budapest. Ifj. Dúngyverszky Lázár bács megyei földbirtokos ügyvédjét, Vécsey Oszkárt bizta meg azzal, hogy egyik birtokát eladja. Az eladás meg is történt, ám az ügyvédnek nagyobb kiadásai voltak és összesen a futalékkal együtt tizenegymillió költségszámlát nyújtott be megbízójának. Dúngyverszky az összeget vonakodott kifizetni, mire Vécsey beperelte. Az ügyet ma tárgyalják a budapesti polgári törvényszéken. A tárgyaláson csak a felperes ügyvéd jelent meg, aki arra kérte a bíróságot, hogy a pert szüneteltesse egy darabig, mert Dúngyverszky levelet írt neki, amelyben kötelezte magát arra, hogy rövidesen egy millió dinárt fizet neki költségei feletlen.

— Árverés az aradi vámhivatalban. Az aradi vámhivatalnál viszsamaradt árukat e hó 30-án délután 10 órakor a hivatalban tartandó nyilvános árverésen eladják. Árverésre kerül hét csomag irka, 7 üveg pezsgő, 15 drb. selyem szövet, 16 drb. selyem szalag, csipkék, sevrőcipő, két kabát, egy bőrdő, gyertyatartók színes üvegből, gyapju és gyapott szőttés, bőr lábszárvédő, stb.

— Országos birkozóversenyt rendez október 8-án a Toldi Club a nvári színházban.

— Felrobbant töltény. A ma délelőtti órákban könnyen végzettsé válható baleset történt egyik Str. Tribunal Axente (Damjanich utcai) házban. Weiszberger Gyula középiskolai tanuló valahol egy fegyvertöltényt talált. A fű a töltényt nézegette s játék közben a kövezetbe ütötte. Az ütés következtében a töltény felrobbant és a fiatal diákot lábán és karján megsebesítette. Eddig még nem állapították meg, hogy a töltény hogyan került arra a helyre, ahol a fű megtalálta. Weiszbergert azonnal első segélyben részesítették és most kárában ápolják. A diák sérülései nem veszélyesek.

— Emberevő csatár. Londonból jelentik: Chippenhamban, Bristol városától 35, kilométernyire, a múlt szombaton — mint az angol lapok jelentik — footballmérkőzés volt. Az egyik csapatban általános meglepetésre a balszélső csatár meztőláb játszott. Mint kitűnt, a meztőlábás futbalista egy Angliában nemrég letelepedett hottentotta volt, aki nem tűri meg a lábbelét, de viszont hódolni akar futbalszenvedélyének. Azt lehetne hinni, hogy a tusakodásban a hottentotta meztelen lábát letaposták az ellenfél játékosai. Pedig nem ez történt és nem az exotikus futbalista sebesült meg, hanem már a játék elején ő miatta fordultak panasszal a bíróhoz. Az történt ugyanis, hogy egy heves támadás közben, amelyet a néger vezetett, az ellenfél hátvédje és egyik fedezete el akarta tőle venni a labdát. A színes futbalista felháborodott, haragjában hirtelen kitört belőle az ősember, felkapta a hátvéd lábát és teljes erejéből beleharapott. A bíró természetesen sietett kiállítani a hottentottát, akiből, úgy látszik, néha-néha ki akar törni a kannibál.

— Megjavítják a lengyel márkát. A lengyel kormány új pénzügyi tervezetét készítette a lengyel márká árufolyamának megjavítása érdekében. A lengyel kormány belső kölcsonnt akar kibocsátani, amelyet arannyal garantálna. A kölcsonkötvények fele lengyel márkára a másik fele lengyel aranymárkára, vagy svájci frankra szólna. Ezáltal a kötvénytulajdonos kurzusban nem veszítene semmit, mert ha a lengyel márká lemegy, akkor az aranymárka értéke emelkedik. A kölcsonn kibocsátását november hóra tervezik hat éven belül volna visszafizetendő, mely idő alatt 8 százalékkal francia frankot kamatozna.

— A katonai strandfürdő igazgatósága felkéri a t. bérlőket, hogy ruháikat e hó végéig vitessék el a telepről, mert ezen idő után a ruhákért felelősséget nem vállal.

— Tánciskola. Gencsyné táncitanítónő tánciskoláját kezdők, haladók és kis gyermekek részére október hóban nyitja meg a Fehér Kereszt utjonnan átalakított I. em. diszermében. A legújabb szalon táncokból külön órát adok úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Beiratkozás naponta lakásán Gróf Károlyi utca 7. sz., I. em., d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 óráig.

— Megjelent a Vidéki Sport legújabb száma, mely részletesen közli a romániai és külföldi sporteseményeket.

— Átutalásokat jutányosan és pontosan eszközöl a Lloyd-Bank (Minorita-templommal szemben.)

Közgazdaság.

A frank emelkedése.

A mai zürichi tőzsde árfolyamjegyzései közül csak a francia frank emelkedése domborodik ki. A szombati zárlat óta 28 pontos ugrással 5 ponttal a 41 frankos ár fölé került. A dollár egy keveset visszaesett, a többi árak nem mutatnak különösebb változást. Aradon a dollár ára ismét elérte a 160 leit és emelkedett a szokásos a magyar korona ára is.

Budapestre 1650 korona
Párisban 8.55 frank 100 lel ára.
Aradi valutaárak. (Szeptember 25.) Dollár 160, márka 14, szokol 4.95, dinár 1.80, francia frank 12.—, magyar korona 7 és fél. Kifizetések: Budapest 15 és fél, Bécs 470, Berlin 12 és fél, Prága 4.85.

Bucurestli tőzsdezárlat (Szeptember 25.) Páris 12 és fél, Newyork 159, Prága 4.90, Berlin 13, Budapest 7.

Zürichi nyitás. (Szeptember 25.) Berlin 0.38, Newyork 535, Milano 22.55, Prága 16.75, Budapest 0.21, Varsó 0.007, Bécs 0.0075, lebelyegzett 0.00875.

Zürichi zárlat. (Szeptember 25.) Berlin 0.38, Amsterdam 207.40, Newyork 534.75, London 2366, Páris 41.05, Milano 22.65, Prága 16.90, Budapest 0.21.50, Zágráb 180, Varsó 00.675, Bécs 0.0075, lebelyegzett 0.00875.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Szeptember 25.) Napoleon 9400, dinár 31.20—32.80, Amsterdam 970—995, Bucuresti 15.50—16.50, London 11125—11425, Berlin 190—210, Róma 105—110, Páris 190—195, Prága 78—82, Zürich 470—485, Bécs 310—320, Zágráb 7.80—8.20, Newyork 2500—2575, Varsó 34—35.

Budapesti értéktőzsde. (Szeptember 25.) Nyitás Salgó 7900, Rima 16900, Déli vasút 10100, Kőszén 15000, Államvasut 48000, Ganz 700.000, Magyar hitel 10480, Osztrák hitel 1.300, angol-magyar 1850, Leszámitoló 2400, Föld hitel 8100, Viktoria 58.000, Beocsini 54.000, Lipták 2750, Brassói 31.800, Izzó 50.000, Szlavonia 48.000.

Zárlat. Magyar Hitel 9925, Osztrák Hitel 1300, Salgó 76000, Rima 16650, Déli vasut 9600, Államvasut 44500, Kohó 53000, Atlantica 6750, Ganz-Danobius 670000, Kőszén 144000, Papir 6000, Nasici 42000, Slavonia 4725, új Országos fa 20300, Földhitel 7900, Victoria 57000, Angol-magyar 1825, Leszámitoló 2450, Kerhitel 1000, Beocsini 57100, Urikány 70000, Fegyver 45000, Láng 13200, Lipták 2975, Schlick 7875, Brassói 30000, Baróti 3850, 49000, Cukor 169000, Olaj 1000.

Bécsi hivatalos jegyzés. (Szeptember 25.) Prága 2350, Zágráb 250, Budapest 30, Varsó 9.10, Milano 3135, London 330.000, Newyork 74675, Páris 5720, Zürich 13950, Berlin 53.75, Amsterdam 28950.

Kereskedelmi kamarák kongresszusa Constanzában.

Az ország kereskedelmi és iparkamarái e hó 27., 28., 29. és 30-án Constanzában országos kongresszust tartanak Sasu kereskedelmi miniszter elnöklése alatt. A kongresszus napirendjén a következő tárgyak szerepelnek: 1. Az export kérdése, 2. a vasuti szállítások reorganizálása, 3. az állam mint kereskedő, 4. a kamarai reform és a tőzsdereform, 5. a kereskedelmi oktatás újjászervezése, 6. az új adótörvények, 7. az iparfejlesztési törvény módosítása. A kongresszussal kapcsolatban kirándulás volt tervbe véve Konstantinápolyba és Athénbe, ezek azonban a legutóbbi külpolitikai események következtében valószínűleg elmaradnak. Az aradi Kamarát a kongresszuson Zima Tibor főtitkár és dr. Falus Lajos titkár fogják képviselni, akik hétfőn indulnak Constanzába.

— Budapesti ezüstárak. Az ékszerpiac e héten a következőképpen jegyezte az ezüst értéket: ezüst korona 180—183 korona, ezüstforintos 462 korona, ötkoronás 910 korona. Budapestre nagy ezüsthány van. Ennek az az oka, hogy a magyar kormány hozzájárult ahhoz, hogy a pénzügyminiszter háborúelőtti tartozásait a külföldi bankoknál ezüst koronával fedezzék. Ezeknek a tranzakcióknak elintézésére a magyar kormány engedelmével vagonszámra vitték ki a budapesti pénzügyminiszter az ezüstterméket Magyarországból, úgy hogy Magyarország ezüstkészletének nagyobb része túl került a határon.

Hazug verseny.

Egyik aradi kávéházban két fiatalember fogadott egymással, hogy melyikük tud nagyobbat kitenteni.

Kezdi az egyik:

A curlici országúton gyalog szerrel igyekeztem haza, egyszerre azt veszem észre, hogy egy oroszlan követ és mindinkább közeledik felém. Nem volt mit tennem, a legközelebbi sürgönyoszlopon felmásztam és a hátralékos utat a táviró dróton folytattam...

A másik folytatta:

— Ez semmi. Én a kulturpalota előtt a parton sétáltam és amint a Maros felé nézek, azt látom, hogy a víz színén egy térti sétál.

Az első felbeszakítja:

— És tudod, hogy ki volt az az ember?

— ?

— Én...

Szerkesztői üzenet.

R. L. Petroseni. A rendelet számát nem tudjuk. Sziveskedjék a dévai alispáni hivatalhoz fordulni, ott mindent megtud.

A szerkesztésért:

KAROLY JÓZSEF, főt.

Csapat: Dr. Romul Mager.

MEGÉRKEZTEKa legújabb divatu női- és gyermek-
kabátok, női és gyermek-szövöttárakINTÉZETI GYERMEKRUHAK
legelősebb árban:**REINER GYÖRGY**női divatruház. ARAD, Strada Eminescu
Köln mértékesztély (Deák Ferenc-utca) I.**A két szomszédvár: a parlament és a börze**

(Tőzsdei riport a magyar nemzetgyűlés folyosójáról)

— Az „Aradi Közlöny” budapesti tudósítójától —

Adójavaslatokat tárgyalta a t. Ház, közben külpolitikai hírek, értesülések és mesék borsolták fel a folyosó idegeit. Hatalmas filippikák, pénzügyminiszteri beszédek hatástalanul pihentek el, az egyedül obstruáló *Goál* Gaszton félretette a kis angol pipát és valóságos regalia médiából eregette rendkívül önelégülten a füstöt. Győzni, nem győzött, de talán nem is igen akart, meg volt elégedve vele, ha amit elég bőségesen mondott, meg hallotta a falu és meg volt elégedve vele, ha — amint hiszi — alaposan kitergette a pénzügyminisztert, a bankokat, a börzét, a kereskedőket, a várost, az ipari munkásságot. Elegendő ennyi egyszerre a dicsőségből.

A Dunán kezd leereszkedni a sötétség, elálmosodik a beszéd, szelidebbek lesznek a kedélyek. A csöndet egy lelkes kormányparti honatya törte meg, aki tavaly még igen eleven dialektikával támadta a bankokat, csak úgy, mint az idén *Ulain* Ferenc. Azóta a tavalyi Ciceroból Diogenes lett, bölcsen halgatt, hadd beszéljenek az ujjak is. Csak mélán, félhalkan ábrándozva sóhajtott fel:

— Ha egy esti lapot lehetne már kapni . . .

Még nincs, de azért zümmögve, dongva repül a fülünk felé egy-egy szó a képviselők csoportjából. Csupa jól ismert neveket hall az ember. A tőzsde, a tőzsde, mindig a tőzsde. Nevek, számok, összegek, kereset, haszon, vagy ha úgy tetszik rebach . . . Lelekesen, üdén vidáman, frissen cserélik ki gondolataikat, tanácsok, ötletek röpdösnek a levegőben. Mindenki játszik . . . Szeretném megmondani nekik:

— Uraim, Önök most ítélnek hála az antiszemitizmust. Tizenkilenc februárban Önök közül a legtöbben már itt voltak, akkor királyi pompával vonult itt fel Önök között ez a beteg Fantom. És Önök ábrándosan, mint a költők, hajlongtak előtte, Önök merészen a kardjukra csaptak, mint megannyi hadvezér. Azóta Önök realisták lettek és ott, ahol realizmus van, ott élsorvad, elpusztul az anti szemitizmus . . .

Aztán eszembe jutnak az 1873-as bakler-bankok, Bagesellschaftok; eszembe jut, hogy két esztendőn át nyargaltak egymás után a gründolások, megtízszorozódott a tőzsdén a jegyzett papírok száma és a bécsi emissiók felül-

multak az ötmilliárdot. Közben a nyereség vágya átesapott a Lajtán legyűrte az osztrák gyűlöletet és folyt a játék. Aztán jött a krach. Bankok omlottak össze, az újdonsült részvénytársaságok becsukták a boltot, még ki sem bélelték a vadonatúj Wertheim-kasszát, amit Bécsből hozattak, a paloták elől eltűntek a fogatok, egyes újabb kastélyokat elvitt a szél, mintha sohasem lettek volna a világon, végül pedig egy Vidacs nevű baloldali követ fejbelötte magát . . . Nos, ugy-e, hogy ezek rémképek, víziók?

De végre jöttek az estilapok. Az egyik előkelőség, tekintély, aki csak minap mondott mennydörgős beszédet a tőzsde ellen, letéve purifikatori Lohengrin-sisakját, öszintén, nyíltan az utolsó oldalt falta:

— Ma két papírt adtam el — kezdte vallomását. — Az egyikről megmondtam, hogy 8000 alatt nem adom. A MÁG-ot 5000-ért.

— Akkor mind a kettőt eladták méltóságos uram, — jegyezte meg valaki.

— A MÁG-ot 1200-ért vettem, ha ma 5200-ért eladták, akkor 4000 korona hasznom van darabonként. A másikon is nyerek vagy ezret.

— Vegyél méltóságos uram Izzót — biztatták.

— Majd inkább Justh Izzót.

— Az nem jó.

— De jó lesz — mondta a tekintély.

— Vagy Stummert — ajánlta valaki.

— Az nagyon drága, arra nincs pénzem. Általában ki kell jelentenem, hogy én nem játszom a börzén. Én csak veszek és eladom. Amikor pénzem van, veszek, amikor pénzre van szükségem, eladok. De játszani egyáltalán nem játszom. Most egy árkot kell huzatnom háromszázezer koronáért, hát eladtam a MÁG-ot.

— No, azért mégis szerencséd van mégis, méltóságos uram, hogy pont akkor megy fel a MÁG, a mikor árkot kell huzatnod.

— No, no . . . Hát nem mondom . . . De játszani — kérlek — ígérem, nem játszom.

— Hát persze X. kegyelmes asszony sem játszik. De azért nem panaszkodik. A tőzsdén legendákat hallani róla. Azt mondják nyolcezerért vette a Trösztöt (és tizenötért adta el. Az a vélemény róla, hogy kitűnő információi van-

nak. Most Zabolait vesz. Nem gondoldad te is méltóságos uram?

És így megy ez tovább. A két szomszédvár, a parlament és a tőzsde, egészen jól megértik egymást. Azt hiszem a két szomszédvár igaz történetét eddig még nem irták meg . . .

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

A világhírű karrikaturista

Major Henrik, a kitűnő magyar karrikaturista, három évvel ezelőtt külföldre utazott és Londonban világsikereket ért el rajzaival. Rajzolta az angol királyt, a holland királynőt, Lloyd George-ot és más hírességeket, most pedig a legnagyobb amerikai lapoktól kapott megbízást, hogy rajzolja le az európai fejedelmeket.

Major Henrik a napokban Budapestre érkezett Londonból és az Otthonban valaki megkérdezte tőle, hogy melyik sikerére a legbüszkébb.

— Londonban egyszer beleültem egy autótaxiba, — mondta Major, — körülbelül tíz kilométert mentem és mikor a kiszállásnál meg akartam nézni, mennyit mutat a taxamérő, a sofőr hirtelen lecsapta a zászlót. Ez annyit jelentett, hogy most már annyit kér, amennyit akar. Legalább ötször annyit kért, amennyi járt volna nekem. Kifizettem, de bementem a legközelebbi rendőrszóra és feljelentettem a sofőrt.

— Mennyi volt az autó száma! — kérdezte a rendőrtiszt.

A fejemre csaptam.

— Szent isten, a számot ellefejtettem megnézni!

De a következő pillanatban lerajzoltam a sofőrt és a londoni rendőrség a rajz után pár óra múlva előállította a sofőrt és vissza kaptam a pénzemem.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Milyen szörme divatos?

Az utcán itt-ott még szalmakalapot látni, de a kirakatokban már ott lógnak a korcsolyák és a különböző alakú és szerepű szörmek, a tél rendes postásai. Női szörmekben az idén különösen nagy választék van, ami persze fokozottabb fejtörést is okoz a választásnál. Elkán Gyula, az ismertnevű budapesti szörmes az ideai szörmedivatról így nyilatkozik:

— A divat körülbelül kialakult. Szabás tekintetében a bő, hosszú, bőjujú, alul, leginkább pedig oldalt harangszerű női bundákat fognak viselni, bár én mindig arra törekszem, hogy az irányadó divatot szem előtt tartva, mindenkinek az alakjához leginkább találó fazont készítek. A bundák ezidén, úgy mint mindig, sokféle anyagból készülnek. A szilkszipfajokon kívül a breitschwanz, perzsia, nutria, bibrette (mint a nutria jó és olcsó pótlása), amerikai breitschwanz csikó (barna színben is), cobolyszínű hőrcsög,

nerc, vakond és mormota kerül fel-
dolgozásra. Sportkabátokhoz olasz macska, pamis, szürke perzsia bárány divatos. E nagyon elterjedt és praktikus kabátokhoz a szörméhez megfelelő színű antilopövet hordanak. Nyakbavetőkben (écharpe) az amerikai és ausztráliai opossum, csincilla, hermelin, boákban a közönséges festett rókától az alaska, fehér és polár rókákön át a kék és ezüst rókáig mindent viselnek.

Csodás hatású arczépítő és
finomító a Földes-féle

MARGIT-CREME

Zsírmentes, ártalmatlan, rögtön megszűnik a
szemölcsök, májfoltok, bőrpírások, ráncok,
redők, minden bőrbaj párnapi használat
után megastünnek. Az arc rozsdás
fide hamvas lesz. 10861

Dr. Földes és Hehs Aradon.

Kénlap

Borderítékre francia Gelatin és
borderítő anyag
Vizahólyag, valódi
Öntött fagygyu hordók kenéséhez
Stearin, belga, fehér
Ceresin, Parafin, sárgaméhviaszk
kapható nagyban 4545

Erdős Pál

fűszerkereskedő cégél Arad, Piata
Avram Iancu (Szabadság-tér) 2. sz.

Jó és olcsó

férfi, női- és gyermekcipők

raktáron kaphatók: 4108

Gzernóczki cipőüzletében

Strada Marasesti (Kossuth-utca) 3. sz.

Az Erdélyi Szénkereskedelmi
Részvény-Társaság

SZÉN

termékei:

darabos szén,
rostált szén,
akna szén,
por szén 12551

promptszállításra vaggontételekben
igen előnyös árban kapható:

Kornis Testvéreknál

ARAD, Bulevardul Regina
Maria (Andrássy-tér) 5. sz.
Telefon 501. és 623.

Nikkelezéseket, bádogos munkákat, ugyszintén viz-
vezeteket újat és javításokat legjutányosabban vállal

Kohn József, Arad,

Strada Consistoriului
(Batthyány-utca) 32.

Férfi és női szövetek, velourok, legolcsóbb bevásárlási forrása, Hirsch és Széplássi

Bel. Reg. Ferdinand (József főherceg-ut) 11.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjmentesen szedjük.

Minden szó hirdetéséért 1 kor. Vastagabb betűvel 2 kor.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelölni.

Hirdetéseket délután 5 óráig vehetjük fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legolcsóbb hirdetés ára 10 szög 10 kor.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés megvegye, amelynek tartalmánál fogva erejét alaktában nem kímélheti megváltóztatásáért.

Levelezés.

SZÉPTERMETŰ, 25 éves fiatal, nőtől lakással rendelkező hölgy díszes barátságát keresi urlembert.

Alkalmazás.

TISZTESSÉGES mindenek, vagy deklarációt azonnalra keresnek Str. Consistorului (Batthyány-utca) 20. sz. I. em. fölébe.

MODERN kámpányok készítése, valamint filé munkát olcsón vállalok. Cím a kiadóban.

ÜGYVEDJELŐTET és gépiró knokot perfect román keres dr. Kertész Miksa aradi ügyvéd.

HÁZMESTERNEK ajánkozik fiatal házaspár Cím: Wallinger hirdetőjében.

PÉNZTÁRNOKNÓI ALLÁST keresek. Ajánlatokat a kiadóba kérek.

VIZSGÁZOTT gyermekkertésznő három hónapra leánykához Oradea-Mare-ra (Nagyváradra) azonnalra felvétetik. Str. D. Greceanu (Perényi-utca) 11.

PÉNZTÁRNOKNÓ ALLÁST keres. Cím Kelet hírlapirodában.

MINDENKÉppen ajánkozik kéttagú családnak vagy magános nőhöz. Cím Kelet hírlapiroda.

GYERMEKREK mellé jó fizetéssel jóvaló leány, vagy asszony felvétetik Str. Mihai Cogălniceanu (Mikes-utca) 8.

SZAKÁCSNŐNEK ajánkozik jobb családnak intelligens leány. Cím Wallinger hirdetőjében.

KERESEK ügyes gyakornokot Riszto György vaskereskedő Piața Avram Iancu (Szabadság-tér) 14 udvarban.

MEGBIZHATÓ ügyes szabóférfy október 1-ére felvétetik Flăm. Nouman-palota, II. em. 22. sz. 12431

SZOBALÉANY felvétetik Str. Greceanu (Perényi-utca) 5. földszint. Jelentkezni 1-2 óra között.

KÖNYVELŐ mérlegképes, román-magyar, azonnali belépésre keresettek. Cím Wallinger hirdetőjében.

Vétel és eladás.

SZÓTART VESZÉK (Kelemen nagy német és magyar) KÉTTOSZAZ LEIÉRT. Rigler, Str. Mocioni (Orczy-utca) 1. 4572

KARLSBADI servisek megérkeztek, porcellán tárgyért tizenkét leitől árusítok Schwartz, Hajek-utóda Strada Meșianu (Forray-utca) 12554

ERSTKLASSIGER Photographischer Apparat in guterhaltenen zustande zu kaufen gesucht. Offerten mit Angabe des Formates und Objektives an die Administration erbeten. 4568

TELJESEN új, elsőrendű 35-es kivágott leképező jutányosan eladó. Cím: Wallinger hirdetőjében.

FÜSZER és vegyes üzleti berendezés jó állapotban olcsón eladó „Argus” Str. Eminescu No. 1. Arad. 12724

SZÜLÉSZETI OBLOKRA szolgáló komplett új ORVOSI MŰSZER jutányos áron kapható: Hajek Árpád gyógyszerárúháza.

EGY modern hálószoba berendezés eladó. Értekezni lehet Pista Pestelui (Hal-tér) 5. házszámánál.

MINDENKINEK TÖBBET FIZETUNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákat, perzsa, szmirna, argamant-szoborokért, török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik dísz tárgyakért, japán vázákért, régi ezüst és arany műtárgyakért, mindennemű műbecsű régiségekért. Szépművészeti Salon Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) Ortutay-palota.

TEKERCS CSOMAGOLÓ PAPIR vékony és vastag minőségben olcsón beszerezhető Knesler papirkereskedőnél Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 11851

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, figurákat, vázákat, szobrokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, festményekeket, mindenfajta ezüst tárgyakat, perzsa és szmirnaszoborokat, dísz tárgyakat és egész gyűjteményeket a legmagasabb áron vásárol a Salon Artistique (Bulev. Regina Maria 20. Fischer Eth-palota.) Alkalmi ajándékok és bevásárlási forrása.

ELITE STAR, JUNO stb. 6sz. divatlapok Kerpelnél. Vidékre is pontos küldés. Ugyanott 20.000 kötet könyv olcsó kiadásra.

VESZUNK fémkötésű és akós hordókat újat és használtat „Flóra” Iltörgyár Str. Meșianu 1. (Forray-utca) 4488

EGY szállópré, taposókad, 3 drb 6-8 hektos boroshordó eladó. Cím a kiadóban.

PAJ spitz kutyák eladók Str. Capitan Ignat (Kapa-utca) 47a) 4540

RONGY géptisztításhoz megvételre keresettek. Cím a kiadóban.

Incatlan.

EGY kis magánház eladó. Ugyanott egy hálószoba jutányos áron eladó. Zsigmondháza (Gleichenberg) Klugnál.

VESZÉK földszintes, vagy egy emeletes házát hét szobával és melléképítményekkel a város közepén. Cím: Gyermekórházi igazgató.

Üzletek.

ÜZLET ELADÁS. Belváros legforgalmasabb pontján kisebb kirakatos üzlet fényes, értékes leltárral, bármilyen üzletnek alkalmas, elutazás miatt sürgősen eladó. Bővebbet „Argus” iroda Strada Eminescu No. 1. 12724

Ellátás.

URIEMBER teljes ellátást keres belvárosban. Cím Wallinger hirdetőjében.

URINÓ két gyermekkel teljes ellátást keres. Cím Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 20b.

Különtételek.

TÁRS keresetik cirka 50.000 Leiel egy közkereseti cikk gyártásához. Bővebbet Wallinger-irodában.

BÉRBEADÓK borptácék vasutállomás mellett, 2000 HL befogadó képességgel, 800 HL hordóval. Cím a kiadóban.

60 darab Tölgyfából hitelesített Uj hordók 400-800 literes, azonnal eladók SZABÓ RUDOLF-nál, Gura-dobra, p. Dobros (Júd. Huszócára) 4565

Budapesten

a belvárosban, legjobb esztétikánál szép, modern lakásban

elhelyezést és teljes ellátást

kaphat jó családból való egy vagy két urileány, esetleg fiu, akik Budapesten nyerik neveltetésüket.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Regatul Român Judecatorie de Ocol Arad.

Q. 2637-26-1921.

PUBLICATIUNE DE LICITATIE.

Subsemnatul executor jud. regesc prin aceasta publică, că în urma decisiunii judecătorești de ocol Arad în favorul lui Cukor Ladislav pentru suma care are să plătească, contra să defige termen licitație pe 26. Septembrie 1922. în Arad, Bul. Dragalina și Str. Bradului No. 11. la ora 2 d. a. unde se vor vinde la licitație publică 2 Masina de scris și alte obiecte prețuite în Lei 5000. Această licitație să defige și în favorul lui Pless Alfréd.

Arad, la 8. Septembrie 1922.

G. Ciubuliga, executor jud. reg.

Hirdetmény.

Hodos-Bodrogi zárdában, posta Zádorlak (Temesmegye)

két vagon burgonya eladó.

RAGYOGÓ FEHÉREK lesznek a fogai, ha Földes-féle MARGIT FOGPASZTAT használ. Egy tubus ára 8.- Lei. Kapható: dr. Földes gyógyszerárúháza.

Czirokszakállt

bármily mennyiségben megvételre keresek. Ajánlatokat „Gyáros” címen Wallinger hirdetője Arad. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 10. sz. továbbit.

Román fordítások

valamint irásunkak írógéppelve elsőrendű munkások által diszkrét módon legolcsóbban.

Bodnár József írógépváltóját, a főpóstával szemben

Szilvaiz és gyümölcslekvár

csomagolására alkalmas 50 g és 100 kilogramos

bükkhordókat

4 vasabronccsal, továbbá 10 és 25 kilogramos gyalult és cinkelt ládákat prompt szállít legolcsóbb napi áron:

Erdőtermelő Hordó és Faárugyár R.-I.

Oradea-Mare (Nagyvárad) Össz-tér. Telephon 181. Sürgőjelem: „Hordóka”.

Köles malom 4 járattal

modern, alig használt, teljes felszereléssel eladó.

Révész Pál

Chisineu (Kisjenő) Aradm.

AZ IGAZI UTAT!

Hamburg 6, Postafiók 12831 FR. H. SOITAN, bottegakozos kollégáit megköszönve

A legrészebb és legolcsóbb nyomtatványokat AZ ARADI KÖZLÖNY könyvnyomdája készíti.

Utlevelekre vizumot 55.- Leiért legpontosabban leggyorsabban a „Kelet” hírlapiroda szerez

„GAZDÁK” Biztosító Intézet Réssv.-T. Igazgatóság ARAD, Str. Cloșca (Szent László-u.) 15.

Uj biztosítást köt és bárhol kötött biztosítást átvállal. Cartelen kívüli olcsó díjtételek, modern kötvényfeltételek :- A biztosítás minden ágazatában vállalja bármely biztosító intézetnek kötött biztosítások felülvizsgálását és utánbiztosítását.

Vezérképviselőség: ARAD, Str. Mirocea Stanescu (Verböczy-u.) 2, az Aradvármegyeli Gazdasági Egyesület épületében. 4508 Telefon 463. szám.